

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 15 декември 2020 г.
(OR. en)

14064/20

HYBRID 47	EDUC 444
DISINFO 48	AUDIO 63
AG 70	DIGIT 153
PE 106	INF 223
DATAPROTECT 152	COSI 251
JAI 1112	CSDP/PSDC 643
CYBER 279	COPS 480
JAIEX 120	POLMIL 199
FREMP 147	IPCR 50
RELEX 1010	PROCIV 97
CULT 89	CSC 362

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	13626/20
Относно:	Заклучения на Съвета относно укрепване на устойчивостта и борба с хибридните заплахи, включително дезинформацията в контекста на пандемията от COVID-19

Приложено се изпращат на делегациите горепосочените заключения на Съвета, одобрени на 15 декември 2020 г. от Съвета чрез писмена процедура.

Проект за заключения на Съвета относно укрепване на устойчивостта и борба с хибридните заплахи, включително дезинформацията в контекста на пандемията от COVID-19

1. Съветът припомня съответните заключения на Европейския съвет¹ и на Съвета² и признава, че пандемията от COVID-19 изтъква необходимостта от по-интензивни усилия и текущи инициативи, за да се защитят Европейският съюз, неговите държави членки и техните общества, и институциите на ЕС от хибридни заплахи и техните вредни последици. Без да се накрънява изключителната отговорност на държавите членки в областта на националната сигурност, Съветът отбелязва, че:
 - хибридните заплахи представляват все по-голямо предизвикателство за сигурността, стабилността и общите ценности и принципи на ЕС;
 - враждебни държавни и недържавни фактори целят да разгърнат и използват не дотам конвенционални средства, за да нарушават или подкопават демокрациите и демократичните институции, или да оспорват тяхната легитимност, да се намесват в изборните процеси, да разделят населението или да разпространяват като цяло подмолното си влияние;
 - новите технологии и кризите, като продължаващата пандемия, предоставят на враждебните фактори възможности да разширяват своето вмешателство, което, редом със самата криза, представлява допълнително предизвикателство за държавите членки и институциите на ЕС.
2. Ние трябва да защитим нашите демократични общества и институции от[...] хибридни заплахи, дело на враждебни държавни и недържавни фактори. Противодействието на такива заплахи, включително на злонамерените действия в киберпространството, дезинформацията и заплахите за икономическата сигурност, изисква всеобхватен подход с добре функциониращо сътрудничество и координация.

¹ По-специално заключенията на Европейския съвет от юни 2019 г., март 2019 г., декември 2018 г., октомври 2018 г., юни 2018 г., март 2018 г., юни 2015 г. и март 2015 г.

² По-специално ST 14972/19, ST 10048/19, ST 6573/1/19 REV1, ST 10255/19, ST 12836/19, ST 7928/16.

На равнището на ЕС това следва да включва автономен капацитет за анализ, повишен технологичен капацитет и приоритетен акцент върху финансовите и човешките ресурси и тяхното преразпределение. Съветът признава постигнатия напредък в изпълнението на съвместната рамка за борба с хибридните заплахи и съвместното съобщение относно засилването на устойчивостта и укрепването на способностите за справяне с хибридните заплахи, както и на Плана за действие срещу дезинформацията, съвместното съобщение относно дезинформацията за COVID-19 и пакета за свободни и честни европейски избори съгласно съответните заключения на Съвета и на Европейския Съвет. Съветът приканва всички заинтересовани страни да положат още по-големи усилия и да подкрепят изпълнението на целите, определени в горепосочените документи.

3. Съветът признава, че пандемията от COVID-19 прави ЕС и неговите държави членки по-уязвими на хибридни заплахи, включително чрез все по-интензивното разпространение на дезинформация и манипулативна намеса. Опитите стават все по-сложни и по-многобройни. Съветът признава, че подходът на ЕС за противодействие на дезинформацията е мултидисциплинарен и засяга много заинтересовани страни. Съветът приканва Комисията и върховния представител:
- към по-нататъшно засилване на ответните действия на равнището на ЕС, като се вземат под внимание щетите за икономиката и обществото, както и възможните вреди за общественото здраве, причинени от дезинформацията и зловредното използване на новопоявяващи се технологии, включително, но не само, изкуствения интелект;
 - към разработването на цялостен, систематичен и проактивен подход за справяне с тези явления, по-специално като се отчита, че в контекста на хибридните заплахи чуждестранната намеса представлява междусекторно предизвикателство, което следва да бъде отразено в усилията на ЕС и държавите членки да се справят с нея, вариращи от превантивни мерки, откриване, определяне на естеството и установяване на източника до адекватни и ефективни ответни политически действия, които биха могли да доведат до налагането на разходи на враждебните чуждестранни държавни и недържавни фактори чрез изграждане на устойчивостта на обществото, защита на почтения характер на обществения дебат и други средства.

За тази цел Съветът изтъква, че е важно на съответните институции на ЕС да се предоставят достатъчно ресурси, и настойчиво приканва Комисията и върховния представител, заедно с държавите членки, да продължат да укрепват работните групи към Отдела за стратегическа комуникация на ЕСВД и да развиват системата за ранно предупреждение с оглед на разработването на всеобхватна платформа за държавите членки и институциите на ЕС. В допълнение на това и в съответствие със заключенията си от декември 2019 г. Съветът приканва върховния представител да оцени нуждите и възможностите за укрепване на своите стратегически комуникационни дейности във всички други географски области по балансиран начин, както и да вземе под внимание новопоявяващите се хибридни фактори, занимаващи се с дейности, чиято цел е да застрашат сигурността на ЕС и/или на неговите държави членки — като същевременно поддържа необходимата способност за изпълнение на съществуващите задачи за стратегическа комуникация.

4. Съветът приветства оценката във връзка с прилагането и ефективността на Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията³. Той признава постигнатия напредък и подчертава, че е важно да се разгледат установените при оценката слабости в Кодекса за поведение. Той счита, че курсът за противодействие на дезинформацията на национално равнище и на равнището на ЕС може да включва редица подходи, включително възможността за изготвяне на регулаторна или съвместна регулаторна рамка и средствата, необходими за независим одит както от регулаторни органи, така и от гражданското общество, по-специално по отношение на достъпа до данни. Въз основа на това Съветът приканва Комисията да разработи и впоследствие да въведе допълнителни изисквания за прозрачност на онлайн платформите. Целта на тези изисквания ще бъде да се насърчи една добре функционираща цифрова публична сфера, по-голяма отчетност и повече прозрачност в борбата с дезинформацията. Тези мерки следва да се основават на върховенството на основните права, особено на свободата на изразяване, както и на демократичния обществен дебат. Съветът приветства началото на дейността на Европейската обсерватория за цифрови медии през юни 2020 г. и подчертава необходимостта от по-нататъшни мерки в подкрепа на медийната и цифровата грамотност сред всички възрастови групи, както и от медиен плурализъм, независимост на медиите и проверки на достоверността на фактите с цел да снабдят нашите общества с възможности за противодействие на дезинформацията и други рискове, възникващи вследствие на новите технологии и засилващи се с тях.

³ Оценка на Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията — постижения и области, в които е необходимо допълнително подобрение, 10 септември 2020 г.

5. Съветът взема под внимание европейския план за действие за демокрация, представен от Комисията, ще разгледа внимателно неговото съдържание и през следващите месеци отново ще се върне на този въпрос.
6. Справянето с хибридните заплахи изисква цялостна ситуационна осведоменост (включително способност за откриване, идентифициране и анализиране на тези заплахи, включително на техния източник), укрепване на устойчивостта и мерки за противодействието им. Това ще изисква действия на национално, европейско и международно равнище в сътрудничество с партньори, включително от частния сектор и собствениците и операторите на критични инфраструктури и услуги. Съветът взема под внимание работата на Комисията, заедно с Европейския център за високи постижения в борбата с хибридните заплахи, по темата „Преглед на хибридните заплахи: концептуален модел“⁴. Той признава, че концептуализирането на хибридните заплахи и свързаната с това терминология е важно за тяхното идентифициране с оглед да се подобри съгласуваността между европейските и националните мерки за повишаване на устойчивостта и за противодействие на хибридните заплахи по по-ефективен и рационализиран начин. Съветът приканва Комисията и върховния представител да продължат работата си и да разработят концептуален модел, основан на Стратегическия компас и в съответствие с актуализацията на действие 1 от съвместната рамка от 2016 г., с цел той да се превърне в рамка за ответни действия, мерки за устойчивост и свързани с тях показатели за устойчивост, като бъде подкрепен от проучвания на казуси. Освен това този модел би могъл да се приеме като ръководен инструмент в разработването на бъдещи инициативи по отношение на хибридните заплахи на европейско равнище и да бъде вземан предвид от държавите членки при разработването на националните им структури и инициативи. Тази работа би могла да допринесе и за анализа на всеобхватните и координирани отговори на хибридни действия, когато е целесъобразно, на национално равнище и на равнището на ЕС, като се взема предвид целият възможен набор от инструменти.

⁴ Giannopoulos, G., Smith, H., Theocharidou, M., The Landscape of Hybrid Threats: A conceptual model, European Commission, Ispra, 2020, PUBSY No. 117280.

7. Съветът взема под внимание стратегията от 2020 г. за Съюза на сигурност на ЕС, представена от Комисията, в която се предвижда развиването на нов, по-проактивен подход за противодействие на хибридните заплахи. Съветът отбелязва продължаващите усилия за създаване на онлайн платформа с ограничен достъп за справка на държавите членки във връзка с инструментите и мерките за борба с хибридните заплахи на равнището на ЕС. Съветът изразява съгласие с акцента върху включването, при създаването на политики, на съображения относно хибридните заплахи, като допълнително набляга на необходимостта да се следват подходи, обхващащи всички нива на управление и цялото общество на национално равнище и на равнището на ЕС. В този контекст Съветът приканва Комисията и върховния представител да играят активна роля в преодоляването на уязвимостите на общоевропейско ниво, включително сигурността и устойчивостта на веригите на доставка като част от икономическата сигурност, и да представят инициативи за повишаване на устойчивостта и подобряване на ответните действия по целесъобразност и при надлежно отчитане на новопоявяващите се технологии.
8. Съветът припомня, че въз основа на анализа на заплахите и други възможни форми на тематичен принос, в Стратегическия компас ще бъдат определени политически насоки и конкретни цели в областта на сигурността и отбраната, включително по отношение на укрепването на устойчивостта и противодействието на хибридните заплахи.
9. Съветът взема под внимание факта, че в стратегията на ЕС за Съюза на сигурност Звеното за синтез на информацията за хибридните заплахи към Центъра на ЕС за анализ на информация (INTCEN) се признава за координиращото звено за оценяване на хибридните заплахи. Съветът приканва върховния представител заедно с Комисията да подготви инициативи за начина, по който Звеното за синтез на информацията за хибридните заплахи, в рамките на дадения му мандат, би могло да допринесе за рационализиране на информационните потоци, подобряване на автономния капацитет на ЕС за анализ и повишаване на ситуационната осведоменост във всички области, имащи отношение към хибридните заплахи. Това включва доброволния принос на държавите членки и приноса на институциите, агенциите и органите на ЕС, работещи в сферата на хибридните заплахи. Съветът отново изтъква позицията си⁵ за по-нататъшно укрепване на работата на Звеното за синтез на информацията за хибридните заплахи и призовава да му бъдат осигурени допълнителни човешки ресурси и финансиране, без това да бъде в ущърб на други области на дейност на INTCEN.

⁵ Заключение на Съвета относно допълнителни усилия за укрепване на устойчивостта на хибридни заплахи и за борба с тях (ST 14972/19)

Освен това той призовава за развиването на ориентирана към бъдещето способност за анализ на тенденциите сред хибридните заплахи с цел анализирането на тези заплахи, като особено се акцентира върху съществуващите заплахи и същевременно се вземат под внимание новопоявяващите се хибридни фактори и злонамерените им дейности, включително насочените срещу критичната инфраструктура и използващи новите технологии.

10. Всяка текуща криза подчертава необходимостта от безопасни и устойчиви информационни инфраструктури между и в рамките на европейските институции, органи и агенции, включително от сигурни комуникации за държавите членки в рамките на Съвета и бърз електронен обмен на класифицирана информация. Съветът призовава институциите, органите и агенциите на ЕС да повишат още повече своята сигурност и устойчивост. В съответствие с предишни заключения на Съвета и с предоставения от Европейския съвет през юни 2019 г. мандат Съветът настойчиво ги насърчава да работят заедно за по-нататъшното укрепване на културата им на сигурност и защитата на персонала, информационните и комуникационните мрежи и на процесите на вземане на решения в ЕС, като държавите членки подкрепят усилията на институциите, органите и агенциите на ЕС.
11. В допълнение към повишаването на устойчивостта, което продължава да бъде една от най-важните задачи и е в основата на европейските усилия за противодействие на хибридните заплахи, дипломатическата ангажираност и дипломатическите мерки са друг ефективен европейски инструмент. През следващите месеци Съветът ще разгледа по-задълбочено възможните ответни действия в областта на хибридните заплахи, които може да обхващат превантивни мерки, както и налагането на разходи на враждебните държавни и недържавни фактори.
12. Съветът отбелязва, че злонамерените действия в киберпространството често са ключов елемент от хибридните заплахи, и признава, че трайното прилагане на инструментариума на ЕС за кибердипломация е важна стъпка в предотвратяването, обезкуражаването, възпирането и реагирането на злонамерените действия в киберпространството, включително тези от тях — част от хибридна кампания.

13. Съветът подчертава необходимостта от подпомагане на съседните на ЕС държави и Западните Балкани⁶ в изграждането на устойчивост спрямо дезинформацията и чуждестранната намеса.
14. Съветът изтъква необходимостта от сътрудничество, когато е целесъобразно, с единомислещи партньори, споделящи европейските ценности и принципи, с цел по-нататъшното разработване на ефективни мерки за справяне с чуждестранната намеса и дезинформацията.
15. Съветът подчертава също така значението на ефективното прилагане на двете съвместни декларации относно сътрудничеството между ЕС и НАТО и на общия набор от предложения, при пълно зачитане на принципите на прозрачност, реципрочност, приобщаване и автономност във вземането на решения на двете организации, както и на съответните им процедури, и отново изтъква, в границите на тази рамка, необходимостта от засилено, взаимно укрепващо и ползотворно сътрудничество, включително в противодействието на хибридните заплахи и дезинформацията. Съветът призовава за бързо одобряване и изпълнение на плана на ПАСЕ за периода 2022—2023 г. и в този контекст отново изтъква необходимостта от по-амбициозен подход с цел укрепване на устойчивостта и засилване на полезните взаимодействия между двете организации като по-нататъшна стъпка към по-тясното им взаимодействие в реални ситуации на кризи. Той приветства също така ценния принос на Европейския център за високи постижения в борбата с хибридните заплахи в Хелзинки и насърчава сътрудничеството му със съответните центрове за високи постижения на НАТО.
16. Освен това Съветът изтъква значението на текущия принос, който мисиите и операциите по линия на ОПСО оказват, съответно на своите мандати, в борбата с хибридните заплахи, включително дезинформацията, и подчертава смисъла от това да се разсъждава непрекъснато по какъв начин мисиите и операциите по линия на ОПСО биха могли да противодействат на хибридните заплахи, включително чрез укрепване на собствената си устойчивост, както и чрез предоставяне на подкрепа в тази област на държавите домакини, когато и както е целесъобразно.

⁶ Декларация от Загреб, 6 май 2020 г.:
<https://www.consilium.europa.eu/media/43771/zagreb-declaration-bg-06052020.pdf>